

Η θέση των ζώων στη χριστιανική παράδοση

/ [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

Η έναρξη της Καινής Διαθήκης με την ενσάρκωση του Ιησού Χριστού συνοδεύεται από μια ιερή εικόνα με ζώα. Οι γκαμήλες των μάγων, τα πρόβατα των ποιμένων, το βόδι και ο ημίονος, σε πλήρη αρμονία και γαλήνη μπροστά στην παναγιότητα του θείου βρέφους, ζεσταίνουν με τα χνώτα τους τον νεογέννητο βασιλέα πάντων των ορατών και αοράτων. Επίσης η φανέρωση του Αγίου Πνεύματος, του ενός εκ των τριών προσώπων της Αγίας Τριάδας, σε δύο περιπτώσεις (κατά τη βάπτιση του Ιησού Χριστού και κατά τη Μεταμόρφωση του Σωτήρος) με τη μορφή ενός πτηνού, του περιστεριού, δείχνει ότι δεν μπορεί να θεωρείται προσβλητική μια τέτοια προσομοίωση. Φανερώνει επίσης ότι ο Δημιουργός Θεός περιβάλλει με ασύλληπτη αγάπη και καταδεκτικότητα ακόμα και τα άλογα πτηνά, κάθε κτίσμα του. Και όταν ο Θεός καταδέχεται και αγαπά με αυτό τον τρόπο τα ζώα, πόση καταδεκτικότητα και αγάπη θα πρέπει να δείχνει ο άνθρωπος;

Οι άγιοι και τα ζώα

Τα διάφορα συναξάρια των αγίων είναι κατάσπαρτα από εικόνες και διηγήσεις με

ζώα. Ο Άγιος Μόδεστος, που μαζί με τον Άγιο Μάμα θεωρούνται οι προστάτες των ζώων, έγραψε μάλιστα και ειδική ευχή για τα ζώα «Ευχή εις κτήνη». Ο άγιος Μάμας, τρεφόταν από γάλα αγρίων ζώων, που τον επισκέπτονταν ομαδικά και καθημερινά και με πολλή αγάπη και οικειότητα του πρόσφεραν το γάλα τους. Οι σύγχρονοι γέροντες παρουσιάζουν ακλόνητη τη μαρτυρία ότι ο άνθρωπος του Θεού, ό άνθρωπος μακριά από την αμαρτία και σε κοινωνία με το Θεό, βρίσκεται σε πλήρη αρμονία και αγάπη με τα ζώα.

Τα ζώα επιδέχονται και την ενέργεια του διαβόλου

Ο όφις κατειλημμένος από το διάβολο παρέσυρε στην αμαρτία τους πρωτόπλαστους, και μαζί μ'αυτούς και όλη τη κτίση. Τους αποστέρησε τη Θεία χάρη με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζονται εχθρικά από τα άλογα ζώα «τα θηρία και πάντα τα ζώα της γης γυμνωθέντα τούτον της πρώτης θεασαμένης δόξης καταφρονήσαντα αυτού, ετραχύνθησαν άπαντα ευθύς κατ'αυτού». Τα ζώα ετραχύνθησαν κατά του ανθρώπου, γιατί ο άνθρωπος με την αμαρτία διέρρηξε την ενότητα του με το Θεό, αιτία που διέρρηξε και τη σχέση του και με τα ζώα. Διότι τα ζώα και όλα τα όντα αναβλύζουν από μέσα τους τον ενοποιητικό λόγο, την αιτία της δημιουργίας τους. Όπως ο Αγ. Μάξιμος αναφέρει «με διαφορετική σε κάθε ον μορφή η αιτία που τα δημιούργησε τα ενοποιεί όλα, καθένα ξεχωριστά και μεταξύ τους».

Τα ζώα εξαφανίζονται ...

Η μέριμνα του Θεού δεν σταματά για τα ζώα στη δημιουργία τους. Αυτός ως ο δωρητής της ζωής, έχει τη δύναμη της διατήρησής τους ή του πλήρους αφανισμού τους «αντανελείς το πνεύμα αυτών και εκλείψουσι και εις τον χουν αυτών επιστρέψουσιν». (Ψαλμός 103,στιχ.29).

Στην Παλαιά Διαθήκη είδαμε να μεριμνά και γι' αυτά στον κατακλυσμό, διατάσσοντας τον Νώε «και από πάντων των κτηνών και από πάντων των ερπετών και από πάντων των θηρίων και από πάσης σαρκός, δύο-δύο από πάντων εισάγεις εις την κιβωτόν...».

Μετά την ενσάρκωση του Θείου Λόγου ανοίγεται η οδός προς τη θέωση. Στη σημερινή εποχή όμως, αντί να εργάζεται γι' αυτό ο άνθρωπος προχωρεί σε μια άκρατη και αχαλίνωτη χρησιμοποίηση του περιβάλλοντος επιφέροντας στη φύση αλλαγές άκρως βλαπτικές για το περιβάλλον.Σήμερα τα μισά από τα είδη Θηλαστικών και το ένα τρίτο των Ερπετών, Ψαριών και Πουλιών χαρακτηρίζονται ως κινδυνεύοντα. Επίσης, από το 1600, 484 ζωικά και 654 φυτικά είδη σύμφωνα με το World Conservation Monitoring Centre έχουν εξαφανισθεί. Ο άνθρωπος έχει

απομακρυνθεί, με την αμαρτία, κατά πολύ από τον προορισμό του. Υποταγμένος πλήρως στην ύλη και στον αγώνα του να την υποτάξει και να την οικειοποιηθεί μετετρέπεται σύμφωνα με τον Ι. Βλάχο «σε θηριάνθρωπο που εξαγριώνει τα πάντα. Μολύνει όλη τη δημιουργία και καταστρέφει τον ίδιο τον εαυτό του. Κατατρώγει τις σάρκες του».

Η διάρρηξη της σχέσης του ανθρώπου με τον Θεό, η εωσφορική αποστασία του στο να αναφέρει πάντα τα κτήνη και πάντα τα ερπετά και πάντα τα θηρία και πάσα σάρκα, και πάσαν την κτίσιν εις κοινωνίαν με τον Θεόν, ένα ακόμα βήμα μπροστά για την ένταξή τους στο σώμα του σαρκωθέντος Λόγου, αποτελεί αιτία επανάστασης για τα ζώα και όλη την κτίση που αναβλύζουν από μέσα τους το Δημιουργικό λόγο. Αποτελεί βήμα προς τα πίσω, βήμα προς την καταστροφή και την εξαφάνιση. «Από κακίας των κατοικούντων εν αυτή, ηφανίσθησαν κτήνη και πετεινά... αφανισμώ ηφανίσθη πάσα η γη» (Ιερεμίας 12' 4,11). Πάμπολλες είναι οι αναφορές στην Παλαιά Διαθήκη περιστατικών όπου έχουμε εξαφανίσεις ειδών και καταστροφικά περιβαλλοντικά φαινόμενα, όπως ανομβρίες, σεισμοί, πυρκαγιές λόγω της αμαρτίας των ανθρώπων «έλαφοι εν αγρώ έτεκον και εγκατέλιπον, ότι ουκ ην βοτάνη, όνοι άγριοι έστησαν επί νάπας, είλκυσαν άνεμον, εξέλιπον οι οφθαλμοί αυτών, ότι ουκ ην χόρτος από λαού αδικίας» (Ιερεμίας 12' 7,12).

Βέβαια θα ήταν τόλμημα να πει κανείς ότι η κακία και η αμαρτία των ανθρώπων σήμερα έχει πλεονάσει τόσο, ώστε να επανερχόμαστε σε καταστάσεις όπως στην Παλαιά Διαθήκη. Και όμως ο άνθρωπος έχει καθήκον από την αρχή του κόσμου, σύμφωνα με την εντολή του Θεού «εργάζεσθαι αυτόν και φυλάσσειν». (Γεν.2, 15). Σήμερα, αυτό το καθήκον καθίσταται μέγιστο καθήκον του ορθόδοξου χριστιανού. Σήμερα η καταστροφή της φύσης, του μέσου που φανερώνει το μεγαλείο του Δημιουργού, αποτελεί ύβρη κατά «του κτίσαντος». Ο άνθρωπος μακριά από τη φύση ασφυκτιά. Περικυκλωμένος από πράγματα τεχνητά, συνθετικά, ανθρωπογενή, που δεν αναβλύζουν το Δημιουργικό λόγο του Θεού, χάνει τη γαλήνη και την ισορροπία του, βιολογική και ψυχική.

Το σημαντικότερο όμως είναι ότι δεν αισθάνεται την εξάρτηση του από το Θεό, ούτε τη μέγιστη απόδειξη της αγάπης του Θεού, που είναι η Δημιουργία. Γι' αυτό οι χριστιανοί οφείλουν να κρατούν θετική στάση για την προστασία του περιβάλλοντος και των ζώων ειδικότερα. Βέβαια μια ορθόδοξη στάση χωρίς αλλόθρησκες επιδράσεις και χωρίς υπερβολές. Όπως ο Όσιος Σιλουανός γράφει «Ένιοι προσκολλώνται εις τα ζώα, αλλ' ούτω προσβάλλουν τον Δημιουργόν, διότι ο άνθρωπος εκλήθη ίνα ζη αιωνίως μετά του Κυρίου, βασιλεύει μετ' Αυτού και αγαπά τον Ένα Θεόν. Ο άνθρωπος δεν πρέπει να έχει πάθος προς τα ζώα, αλλά μόνο καρδίαν οικτίρουσαν παν δημιούργημα». Διαφορετικά κινδυνεύει να λατρεύσει «τη κτίση παρά τον κτίσαντα» (Ρωμ. 1,25).